

Stræderne

i København

Akuthjælp til
Filippinerne og
Syriens flygtninge

Erik Grip fejrer 50 års
jubilæum i år

Sporvognene og
juletræerne

Årgang 16 - DECEMBER - 2013

ADVOKATBISTAND

PRIVAT:

- Arv
- Testamenter
- Dødsboer
- Ejendoms køb

ERHVERV:

- Lejekontrakter
- Ansættelseskontrakter
- Kreditorordninger
- Rådgivning om driftsform

Advokat Niels Ahlmark (H)
Advokat Ulrik Nørregaard
+45 33 15 80 00
na@vestervoldadvokater.dk
www.ahlmark.dk

Lumin
Holistic Wellness & Spa

Gå efteråret afbalanceret i møde
- se vores gode efterårstilbud på vores hjemmeside

Dronningens Tværgade 5, kld - 1302 K
Tlf.: 35 13 00 03 - lumin.dk - kontakt@lumin.dk

*JULEGAVEIDÉ : ET ABONNEMENT PÅ
STRÆDERNE GLÆDER DINE NÆRMESTE.
ET ÅRSABONNEMENT (11 NR.)
KOSTER KUN 360 KR. (+PORTO UDEN FOR BYEN)
Ring: 33 15 56 66 / 20 20 38 20 / eller mail: kbh@straederne.dk*

Galleri
Claus-C

JULEUDSTILLING

15 kunstnere udstiller værker til
enhedspriser på 2500,- & 4500,-

Udstillingen varer til 20. december

Åbningstider:
Tirsdag-torsdag 12-17
Fredag 12-18, lørdag 10-15

Store Kongensgade 118 - 1264 København K.
Tel. 33 13 40 50 - Mob.: 21 47 89 81 - Mail: art@galleri-claus-c.com
www.galleri-claus-c.com

*Albrechtsens - GALLERI - Kronprinsessegade 3
Præsenterer TOMMY KENTNER, som læser Finn Søborg
Fredag d. 20. december kl. 19
Lørdag d. 21. december kl. 17
Reserver din billet på tlf. 26171250 eller albrechtsen@mail.dk
Entre kr. 150,-*

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Lavendelstræde 8

1462 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66/20 20 38 20

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Connie Christensen (Kommunikation og Sprog)

Redaktionelle medarbejdere:

Flemming Lehrmann

Jan Janssen

Victoria Siersbæk

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Bo Steen Brahm

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forsidefoto:

Karsten Bundgaard, Jul i Nyhavn

- Oplag: 6000

Indhold:

Side : 3-7: Folkekirkens Nødhjælp

Side 8 - 9: Juletræer på Skjoldnæsholm

Side 10 : Valg og medier

Side 11 : Lærlinge

Side 12 : Modstandsmanden Ingolf Larsen-Ledet

Side 13 : Sven Okkels tegner byen

Side 14 - 18 : Erik Grip synger viser

Side 19 - 21 : Gammelt legetøj

Side 22-23 : Julemad og øllet

Side 24 25 : Bølgen i havnen

Side 26 - 27 : Kunstudstillinger i byen

Side 28 : Sømandstrøjen

Side 29 : Tranhuset

Side 30 -31 : Madsiderne

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.
Pris 360,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

Interviewer: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

DANSKERNE HJÆLPER NÅR DET BRÆNDER I VERDEN

Fattigdom og nød i verden er desværre et konstant problem, der af og til forværres, når en voldsom katastrofe indtræffer, som det for nylig skete i Filippinerne, hvor en tyfon har gjort hundredtusinder afhængige af nødhjælp. Henrik Stubbkjær, der er generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp, fortæller os lidt om organisationens arbejde for de fattige og nødstedte.

Hvad er din rolle som generalsekretær for Folkekirkens Nødhjælp?

bagland, og jeg holder en del foredrag, hvor jeg fortæller om vores arbejde. En stor del af mit arbejde er også kontakten til vores politikere, vi har et meget tæt samspil med Udenrigsministeriet, både i katastrofesituationer og også, når vi diskuterer vores udviklingspolitik i Danmark. Folkekirkens Nødhjælp er med i

Generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp Henrik Stubbkjær glæder sig over den store folkelige opbakning til organisationens arbejde for de fattigste i verden

Tyfonens ødelæggelser i Filippinerne. Tacloban så sådan ud den 10. november. Foto: Reuters/ Erik De Castro.

”Generalsekretæren skal forsøge at samle trådene, holde sammen på vores strategi og samtidig ofte være den, der træder frem i medierne, når der er katastrofer eller indsamlinger. Jeg har også opgaver i forhold til vores mange partnere og vores

en stor, international alliance, ACT-alliancen, med kontor i Bruxelles. Jeg er formand for det europæiske kontor og er med i bestyrelsen for vores Global Alliance, der har hovedkontor i Geneve. Vi indhenter oplysninger om udviklingsarbej-

det ude i verden og informerer politikerne, således at de kan træffe afgørelser om det videre udviklingsarbejde.”

Hvordan bliver Folkekirkens Nødhjælps arbejde finansieret?

”Der er to søjler, der bærer os. Den ene er den folkelige, kirkelige forankring i Danmark, og den anden er vores partnerskaber ude i verden, hvor alt, hvad vi laver, bliver gjort sammen med lokale partnere. Vi samler omkring 170 mio. ind i Danmark; over 100.000 danskere giver os bidrag hvert år. Halvdelen af bidragyderne har en PBS-aftale, hvor de hver måned indbetaler et beløb, der i øvrigt kan trækkes fra i skat. Mange giver i kirkerne om søndagen, når der samles ind; vi fik 15 mio. ind til vores landsindsamling ad den vej. Med i de 170 mio. er også støtte fra danske virksomheder og fonde. Vi er det, der hedder en rammeorganisation med Danida, dvs. at vi har et bestemt beløb,

> > >

DANSK NØDHJÆLP BETYDER MEGET I BRÆNDPUNKTERNE

Som Generalsekretær for Folkekirkens Nødhjælp markerer Henrik Stubbjær, at der er respekt for organisationen ude i verden.

som vi kan regne med at få hvert år via Danida. Sammen med Danida drøfter vi, hvad vi skal bruge pengene til. Det er et beløb på ca. 200 mio., som skal gå både til det langsigtede udviklingsarbejde og til de direkte katastrofeindsatser. Vi har 10 fokuslande, hvor vi er til stede med kontorer, i alt har vi 160 medarbejdere ude i verden samt 400 mineryddere. De lokale medarbejdere melder ind med, hvad de anbefaler at bruge pengene til, så udviklingsprojekterne bliver til størst mulig gavn. De fleste penge går til Afrika, men vi har også arbejde i Asien, Latinamerika og Centraleuropa. Gennem de

senere år har vi også opbygget en stor global funding-afdeling, hvor vi henter penge fra EU og internationale donorer, f.eks. andre regeringer. Vi har f.eks. lige fået en ret stor bevilling fra det amerikanske udenrigsministerium på omkring 18 mio. Alt i alt ender vi op med at have omkring en halv milliard på årsplan.”

Når der sker en katastrofe som f.eks. i Filippinerne, har I så penge nok til rådighed til at rykke hurtigt ud med hjælp?

”Når katastrofen indtræffer, f.eks. som med Filippinerne,

Hurtig hjælp er dobbelt hjælp

billeder og få det ud i pressen. Så begynder vores fund raising-folk at arbejde med at få samlet penge ind, vi kan meget hurtigt få sendt besked ud til vores givere. I tilfældet her sendte vi hurtigt 65.000 mails ud. Det, der altid er problemet i katastrofesituationer, er at få hjæl-

pen hurtigt ud. Hurtig hjælp er dobbelt hjælp. Vi har nogle midler til rådighed her, som vi kan frigøre straks, katastrofen rammer. Vi frigjorde med det samme 100.000 kr. og efterfølgende kom vi op på 1 mio., som vi frigav, inden vi faktisk begyndte at få pengene ind. Siden er pengene kommet ind via indsamlinger og donationer, endda mere, så vi kan sende flere penge.

Her i huset er vi 150 medarbejdere med forskellige ansvarsområder. Vi har en task force, som mødes hver morgen og vurderer, hvad vi bedst kan hjælpe med. Vi har en mediegruppe, som tager sig af at komme ud i medierne med opdaterede oplysninger. Fund raising-gruppen kommer med oplysninger om, hvor meget der er samlet ind og kommer også med nye ideer til at indsamle penge. Ude i Filippinerne arbejder vores lokale medarbejder Ole, som er blevet omdirigeret fra Libanon, hvor vi hjælper syriske flyt-

Uddeling af mad i kirke i Ezzra til fordrevne syrere. Foto: IOCC.

ninge. Ole har straks opsøgt de lokale partnere, som bl.a. omfatter det filippinske kirkeråd og det lutherske verdensforbund. De ved nøjagtigt, hvor

indsatsen skal lægges. Al erfaring viser, at katastrofearbejde bedst foretages i samarbejde med lokale partnere. De kender sproget og de lokale forhold,

så vi nogle gange kan komme uden om flaskehalsen, der som regel altid er lufthavnen, når alle nødhjælpsorganisationerne skal ind det samme sted på én

gang. Vi forsøger altid at købe nødhjælpsmateriale lokalt, dels fordi det bliver dyrt, hvis det skal med fly, dels fordi det hjælper med til at få et lammet samfund normaliseret, hvis vi kan øge efterspørgslen efter fødevarer derude, så de selv kommer til at producere fødevarerne de steder, der ikke er så hårdt ramt. Det er med til at holde samfundet kørende, og det er meget vigtigt i forhold til, at vi bare bringer det ind udefra.”

Hvordan går arbejdet med de syriske flygtninge? >>>

”Vi er i fuld gang. Der er

UNIdesign
- VI LEVERER KREATIVE LØSNINGER
SKILTE - FACADER - MENUTAVLER
3M SOLFILM -20%
til kontorer og butikker
Telefon: 27 28 61 01 - Mail: palle@laurenborg.dk - www.unidesign.nu

SKRÆDDERI & RENSERI
Paris
Uddannet skrædder, tilbyder syning, tilretning og reparationer af dame- og herretøj, bryllupskjoler, pels, læder, skind, gardiner, sengetøj og meget mere
Vi tilbyder også rensning, pletbehandling og presning/strygning
H. C. Ørstedvej 66
DK. 1879 Frederiksberg Tlf: 35 12 15 12
skraedderi-paris@live.dk
www.skraedderi-paris.dk
Åbningstider: Mandag til fredag: 9 - 18.30
Lørdag: 9 - 16.00

Nikon 1
NETOP NU!
KØB NIKON 1 OG FÅ
EKSTRA OBJEKTIV OG WI-FI-ADAPTER MED I KØBET!
Værdi 2.044-2.444 kr.
FOTOC Holbergsgade 5 1057 København K 33142414 fotoc@fotoc.dk www.fotoc.dk

INDFANG ØJEBLIKKET MED NIKON 1
Ultrahurtigt, ekstremt kompakte og så intelligente, at de kan indfange verden som aldrig før. Nikon 1 er kompakte kameraer med **udskiftelige objektiver**, **superhurtig hybridautofokus**, kontinuerlig optagelse med op til **15 billeder i sekundet** med aktiv autofokus og **video i fuld HD**.
Køb et Nikon 1 J3, S1 eller V2, så får du et af følgende objektiver:
1 NIKKOR 10mm f/2.8 (sort)
Kompakt vidvinkelobjektiv, der passer perfekt til fotografering i byens rum.
1 NIKKOR 18.5mm f/1.8 (sort eller hvid)
Lysstærkt objektiv, der giver fine portrætter med smuk baggrundsskarphe
1 NIKKOR 30-110mm f/3.8-5.6 (sort eller hvid)
Abstrakt telezoomobjektiv med optisk vibrationsreduktion.
+
Wi-Fi-adapter WU1-b.
Med WU1-b kan du sende dine billeder trådløst til din smartphone eller tablet.
Produktene sendes hjem til dig. Yderligere og tekniske detaljer ligger i æsken. Tilbudet gælder til og med 31. december 2013, eller så længe lager haves.

HJÆLPEN KOMMER FREM

På Filippinerne er hjælpen godt på vej. Foto: Ole Ramsing

omkring 6 mio. internt fordrevne i Syrien, hvor det er vanskeligt for os at komme ind, fordi borgerkrigen stadig raser. Vi har nogle lokale partnere, der kan bringe ting ind over grænsen, og det lykkes de med, men det er svært, og det er farligt. Vi er både i Libanon og Jordan, som begge har taget mange flygtninge. I Libanon er der over 1,5 mio. flygtninge nu. Vi har i lang tid leveret mad, og den store opgave nu er at forberede os på vinteren. Libanon ligger højt, og mange er indkvarteret i faldefærdige huse, garager og lignende. Temperaturen kommer ned omkring frysepunktet nu, og mange flygtninge er kommet af sted over hals og hoved i tyndt tøj. Så de skal nu have noget varmt tøj, tæpper, varmeovne og brændsel. Sideløbende sørger vi for mad. Vi har også gang i en psykosomatisk indsats, for mange af børnene er dybt traumatiserede, de har set mere, end noget menneske har godt af at se.”

Hvordan er det at komme ud til muslimske lande som en kristen nødhjælpsorganisation?

”Mange derude kender os; de ved godt, at når vi kommer, missionerer vi ikke. Vi kommer med nødhjælp. De har tillid til os, fordi de ved, at vi har en tro.

Derimod kan de være skeptiske over for organisationer, der siger, at de ikke har noget med tro at gøre, for kan det virkelig være rigtigt? Så vi oplever ikke problemer, tværtimod; mange synes, vi har noget til fælles; der er en gensidig respekt for troen. Da det store jordskælv skete i Pakistan, fik jeg besøg her af en gruppe danskere med paki-

Fattigdommen i verden er halveret på 15 år

stansk baggrund. De spurgte, om vi kunne lave noget sammen. Det blev til, at vi allerede næste weekend samlede ind og havde bølser stående ude hos grønthandlerne og pizzabarerne, hvor indehaverne er muslimer. De penge, vi samlede ind, gik til vores partner i Pakistan, Church World Service, som er en kristen organisation, der deler pengene ud til deres muslimske brødre og søstre. Der opstod pludselig noget andet ud over nødhjælpen. Vi sendte

en af pakistanerne ned, så han kunne følge nødhjælpen, og han kom hjem med billeder og video, som han viste i det pakistanske miljø. Det betød, at da der siden kom den store oversvømmelse i Pakistan, kom pakistanerne igen for at samarbejde med os. På den

måde er der en respekt, som faktisk kan åbne nogle døre.

Det særlige ved Folkekirkens Nødhjælp er, at vi arbejder helhedsorienteret. Vi er der i katastrofesituationen med hurtig hjælp, men vi er også en organisation, der bliver der, når kameraet slukkes. Vi går over i det mere langsigtede udviklingsarbejde, hvor vi arbejder meget med landbrugsudvikling og indsatsen mod HIV og AIDS. Men vi tager også

det tredje skridt, hvor vi kigger på, hvorfor mennesker havner der, hvor de gør; mange af de fattige bliver fastholdt i fattigdom, og hvorfor er det sådan? I Indien er det måske, fordi de er kasteløse, og som kasteløs kan man ikke eje sin jord. Vi prøver at gå ind bagom og se, hvilke strukturer, der skaber fattigdommen, og se om vi kan ændre dem. Vores logo er en fisk og vi plejer at sige: Du kan give en mand en fisk, så kan han blive mæt en dag. Det er den akutte

nødhjælp. Men hvis du også vil tage næste skridt med manden og lære ham at fiske, så kan han blive mæt i flere dage. Hvis du også sørger for, at manden får rettigheden til at fiske i det vand, han bor ved, kan han få et bæredygtigt liv. Vores arbejds-metode er at være der hele vejen igennem, og hvis det lykkes, bliver vores hjælp en hjælp til selvhjælp. Vores formål med at være der er at give mennesker en mulighed for at tage ansvar for eget liv, at give mennesker en ret til et værdigt liv.”

Har I brug for flere frivillige hjælpere?

”Den bærende søjle for os er den folkelige, kirkelige forankring. Vi har 125 genbrugsbutikker i landet med næsten 4.000

frivillige. De bærer meget, så vi har altid brug for flere hænder. Vi har et frivilligt ungdomsnetværk, der driver cafeen i vores hus her. De kører også kampagner, f.eks. har de en aktuel kampagne mod madspild, fordi vi som overordnet tema bekæmper sult. Frivillige har vi altid brug for, og jeg er ikke i tvivl om, at når Danmark har så god en udviklingsbistand, som vi faktisk har, hænger det sammen med den store folkelige opbakning til udviklingsbistanden. Det gør indtryk på politikerne, når flere hundredtusinde mennesker giver til arbejdet. Når man dertil lægger den store folkelige opbakning, der også

Forholdene for flygtninge fra Syrien. Foto: Freya Morales.

er til andre store organisationer, lægges et tryk, der udmønter sig i en af verdens bedste udviklingsbistande. Det kan vi være stolte af, og derfor er de frivillige den søjle, der bærer vores arbejde. Vi har også en utrolig opbakning fra kirken; der samles ind til vores arbejde, hver gang der er en katastrofe,

og det er også med til at give os en troværdighed. Der bliver lyttet til Folkekirkens Nødhjælp. Da Venstre for nylig meldte ud, at udviklingsbistanden skulle beskæres med 2,5 mia, sagde vi, at det måtte de bare ikke gøre, det ville være katastrofalt. Nogle bebrejdede os, at vi var ude i et partipolitisk ærinde, men det

var det ikke. Vi føler os som talerør for verdens fattigste, og hvis forslaget var kommet fra et hvilket som helst andet parti, havde vi sagt det samme. Vi var meget glade for, at biskopperne støttede os i at sige fra.”

Jul i Nordisk Korthandel

Dante Globe

Globe i klassisk look med træfod og median i børstet stål. Fungerer både som fysisk og politisk (hvert land har en farve) globus når man tænder og slukker. Simpel, elegant og tidløst design.

Diameter: 30 cm - Pris 675,- kr.
Bestil på www.scanmaps.dk/0001211

Verden m/havdybder - Mørk

Spændende verdenskort med detaljerede havdybder. Bygget på opmålt højde og dybde data og ikke på håndtegnede forenklinger. Dette er med til at give kortet et helt unikt look og samtidig gøre det mere korrekt.

Mål: 128 x 75 cm - Pris 325,- kr.
Bestil på www.scanmaps.dk/0000387

23. november - 23. december

JULEUDSTILLING

- med årets sprællemænd

Traditionen tro er figuren tegnet af :
KLAUS ALBRECHTSEN

Vi viser også :
Klip, tryk, malerier, figurer og unika

Albrechtsens
GALLERI

Annemarie Albrechtsen
Kronprinsessevej 3
DK - 1306 Kbh. K
Mobil: 26 17 12 50
albrechtsen@mail.dk
www.albrechtsen.dk

Velkommen til gløgg i butikken
i Studiestræde 30, Kbh K
torsdag d. 12/12 og
torsdag d. 19/12
fra kl. 15 - 19

Sporvejsmuseet på Skjoldenæsholm serverer juletræet

Tag sporvognen ud i skoven og hent juletræet. Det er der mulighed for, når Sporvejsmuseet Skjoldenæsholm afholder den årlige juleweekend den 14. og 15. december fra kl. 10-16. Her kan børn og voksne få en hyggelig dag, kigge på de gamle sporvogne og købe juletræet med hjem. Ikke mindst køreturen i den julepyntede,

Sporvognen kører ind i skoven, hvor juletræet kan vælges. Træet pakkes ind og køres retur med sporvognen.

historiske sporvogn er en oplevelse. De lidt ældre kan genopleve ungdommens sporvognstur, og de mindste kan opleve en sporvognstur "live".

Museets historiske sporvogne kører ud i skoven omkring Skjoldenæsholm, hvor man kan vælge sit juletræ blandt de mange nyligt fældede og friske rød- og Normannsgrener. Når træet er købt, bliver det pakket ind i net og transporteret tilbage til parkeringspladsen, hvis man er kommet i bil. Der er også mulighed for at ankomme med damptog, se nærmere nedenfor. Inde i skoven er der sørget for juleknaas, gløgg og æbleskiver; selveste Julemanden lægger også vejen forbi, og en ballonkunstner laver balloner i alle former og farver. Juleweekenden arrangeres af Sporveishistorisk Selskab, som fik den gode idé i 1990. Foreningens formand Mikael Lund fortæller, at for-

Juletræerne læsses på transportvognen

eningen blev stiftet i 1965 af en kreds af mennesker, der alle har interesse for kollektiv trafik med hovedvægten

på sporveje. Foreningen blev stiftet i de år, hvor sporvognsdriften i København var under afvikling, og det er lykkedes foreningen at sikre sig en del af de gamle vogne, der nu udstilles på Skjoldenæsholm og altså også kører juletræstur. Sporvejsmuseet Skjoldenæsholm blev etableret i 1978, men anlægsfasen påbegyndtes allerede i 1973, så museet kan reelt fejre 40-års jubilæum i år. Museets vognpark er på over 100 enheder, både fra Danmark og udlandet. Mange af vog-

nene er køreklare, og andre er under restaurering af frivillige fra Sporveishistorisk Forening. I samlingen findes også to hestetrukne omnibusser fra hhv. 1872 og 1897. De vogne, der er i drift, bliver løbende vedligeholdet, så de opfylder sikkerhedsbestemmelserne og fremtræder i den stand, de havde, da de kørte i byens gader. Man kan også komme til museet med damptog, idet museet samarbejder med Danmarks Jernbanemuseum. Begge dage i weekenden 14./15. december

Museet på Skjoldenæsholm er et af verdens 5 førende sporvejsmuseer. I juleweekenden kan man opleve de gamle sporvogne køre på sporene, fint pyntede med julegran.

Juleknaas, gløgg og frisk luft sørger sammen med de historiske sporvogne for den gode julestemning. Torben Liebst er Julemand

kan man tage damptoget fra Københavns Hovedbanegård kl. 10.03, hvorfra det kører via Roskilde til Hvalsø. Sporvejsmuseets veteranbusser afhentes ved Hvalsø Station og kører til museet, hvor gæster har 2-3 timer til at se museet og købe juletræ, inden

turen med damptog går retur til København fra Hvalsø kl. 14.45. Træet bliver kørt med godsvogn til Københavns Hovedbanegård, hvorfra man selv må fragte det hjem i stuen. Der skal bestilles plads til damptoget på forhånd.

TIVOLI HALLEN
v/ Helle Vogt

LUNCH DINNER

Vester Voldgade 91
1552 København V.
Tlf. 33 11 01 60
Fax 33 32 41 60
www.tivolihallen.dk

www.hviidsvinstue.dk

Toga

JULEFROKOST

Toga Juleplatte
Kr. 175,-

Togas store Juleanretning
Kr. 275,-

STORE KIRKESTRÆDE 3 - 1073 København K
Telefon 33 12 21 26 - toga@toga.dk
www.toga.dk

Hvor går valget hen ?

Som borger har vi ret og pligt til at deltage i landets udvikling ved at afgive vores stemme. En handling, der er grundlovssikret, og som vore forfædre har kæmpet for med alt, hvad de havde.

Men se nu, hvordan det er blevet mange steder: hundeslagsmål, politiske rævekager, politikere, der dårligt kan afvente, at valget er overstået, førend de render over til et helt andet parti i smålig jagt på opmærksomhed. Man må se Dansk Folkeparti indgå politisk alliance med Enhedslisten for at få magten i en kommune – tror de selv på, at der kommer et konstruktivt, varigt samarbejde ud af den alliance?

Ret og pligt gælder vel også for vores politikere; som vælger kan man ikke være tjent med, at en kandidat pludselig skifter side, eller at ens parti træffer beslutning om samarbejde med et diametralt modsat parti, selvom det er politikernes ret. Hvis man som vælger stemmer rødt, er det jo ikke fordi man ønsker at fremme de blås interesser; så havde man nok selv stemt blå.

Mediernes rolle i dette circus, som det efterhånden har udviklet sig til, er blevet større og større over de senere år. Vi bombarderes hver hele og halve time døgnet rundt med nyheder på alle stationer, og der skal læses og seere. Der skal klikkes på nettet, og publikums interesse skal fanges for enhver pris, sensationer må der til. Metoderne går til grænsen, og nogle gange også over, selv i de medier, der kalder sig seriøse. DR's skandaløse udsendelse af en exit poll baseret på en rundspørge blandt kun 160 mennesker var det seneste billede på en misforstået journalistik, hvor det kun handler om at være først med nyheden.

Hvad skal vi egentlig med de meningsmålinger? Hvorfor bringe en exit poll, prognose eller hvad man nu vil kalde det, om eftermiddagen længe før valgstederne lukker? Lad os dog få lov

til at afgive vores stemme uden utidig indblanding og påvirkning. I særdeleshed når man bringer en så useriøs måling til torvs.

Måske er det på tide, at vi som vælgere, læsere og seere tager sagen i egen hånd og sender det budskab til nyhedsmediernes, at nok er nok. Det kan vi gøre ved at undlade at klikke på de historier, der lyser af sensations-

hunger og "se-jeg-kom-først". Der er gået inflation i breaking news-begrebet, og der har blandt mange af os bredt sig en nyhedsafhængighed, så vi sidder klar ved tasterne adskillige gange om dagen, eller åbner for radio/TV for at se, om ikke lige der kom den skandale/sensation/nyhed, vi ikke kan klare os foruden. Medieomtanke på begge sider, tak!

BARLEYWINE
ØL med smag. Vi har 400 forskellige.

Efter 11 år i Løngade er adressen nu: Admiralgade 21, 1066 Kbh. K. - ved Nikolaj Kirke

ØL-gaver ØL-glas

VELKOMMEN

Tlf. 3391 9397
bestil@barleywine.dk - www.barleywine.dk

Originale sømandstrøjer

findes i flere farver

Herreekviperingshandler
Jørgen Pedersen
Strandgade 24 · 1401 Christianshavn · Tlf. 32 54 19 03

HVER UGE:
Ugens fisk incl. en lækker opskrift, nemt og lige til.

Naturlige råvarer, godt for miljøet, godt for smagen.

Se også vores nordisk brugskunst, strik og kunst.

Tranhuset
Nordiske fødevarer og brugskunst
Strandgade 106, Christianshavn, Tlf. 40 17 92 56, www.tranhuset.dk

LÆRLINGE OG ELEVER HAR OGSÅ PLIGTER

Dorthe er frisørmester i København og har haft mange lærlinge igennem tiderne.

I rækken af vores indslag om lærlinge-problematikken ser vi på, hvordan det går med at tage lærlinge ude hos mestrene. Denne gang er vi på besøg i en frisørsalon, Hos Dorthe i Knabrostræde, som i mange år har uddannet lærlinge.

Dorthe fortæller, at der er to måder at uddanne sig på: ny mesterlære, hvor lærlingen skal ud til en mester og være i 4 år. Inden for det første år er lærlingen kun i salonen, hvor der bliver lavet en kompetencevurdering i slutningen af året for at se, om lærlingen har lært det samme, som hvis han/hun havde været på skole. Ellers er der ingen forskel i forhold til skoleuddannelsen, hvor lærlingen starter på skolen i 20 uger og derefter skal ud og finde en læreplads bagefter. Det er svært for mange af de unge, for mange mestre vil ikke have lærlinge mere. Der er en opfattelse af, at de unge mennesker er så forkælede, at de ikke magter at passe et arbejde. En lærlingeløn

er også alt for høj i forhold til den gavn, de kan gøre. En ny mesterlære får 2.200 kr. om ugen i det første år. En skolelære har jo allerede været på skole, når de kommer ud i salonen, så de bliver lynhurtigt 2. års lærlinge og skal have 2.700 om ugen. I det sidste år af uddannelsen skal lærlingen have 3.500 kr. om ugen før skat, og det er for dyrt. Procentvis er lærlingene steget meget mere i løn end de uddannede frisører. Og så må lærlingene ingenting i dag; de må klippe og lave hår, men må ikke hjælpe ret meget til i salonen. Mange af mine kolleger vil ikke have lærlinge, og det er til dels lærlingenes fagforenings skyld.

Har man forretning i dag, er man nødsaget til at arbejde på sjove tidspunkter. Vores overenskomst er tilbage fra den tid, hvor man lukkede kl. 17.30 og havde åbent til kl. 14 om lørdagen og lukket søndag. Ligger arbejdet uden for den tid, er overarbejdsbetalingen alt

for dyr. Dertil kommer alle de mange problemer, man har med lærlingene; en lærling er i gennemsnit igennem 4 uddannelsessteder i løbet af uddannelsen. Hvis de bliver trætte af at være et sted, truer de mesteren med en sag på grund af et eller andet problem, de finder på; så bliver kontrakten ophævet, og de kan gå videre til næste mester. Mange af de unge mennesker forstår ikke, at man er nødt til at give lidt af sig selv. At være frisør er en livsstil, og det er de fleste unge ikke klar til. Jeg får

mange ansøgninger fra unge piger, der gerne vil i lære, men de gør sig ikke klart, hvad det er at være frisør. De tror, det er hyggesnak hele dagen, og det er det ikke. Det er hårdt arbejde, hårdt for kroppen og hænderne. Og det er også hårdt at være lærling de første par år, for man kan ikke lave så meget andet end at vaske hår. Men de kommer med en forventning om, at de kan det hele i løbet af 14 dage.

HENRIETTE HORNSLETH
Diamant- og Edelstens Ålber

Smukker & Design

Værksted
Design af smykker
Diamanter og ædelsten
Reparation og restaurering
Vurdering og identifikation

Åbningstider
Hverdag 11-17.30 h
Fredag 11-19.00 h
Lørdag 11-15.00 h
Mandag lukket

HENRIETTE HORNSLETH | LÆDERSTRÆDE 36 | 1201 K
T: 21288756 | E: henriette@hornsleth.dk | www.hornsleth.dk

Kig ind og se hvad andre ikke har!

ALPACAHUSET

DEN FINESTE
RENE ALPACAULD
FRA ANDESBJERGENE
SAMT CASHMERE
FRA MONGOLIET
I SMARTE DESIGN

Store Kongensgade 90
1264 Kbh.K
Tlf.: 33 14 12 28
Mail: info@alpacahuset.dk
www.alpacahuset.dk

DEN UNGE MODSTANDSMAND

Foto og tekst: Sune Hundebøll
Rådhusbiblioteket

Modstandsmand dræbt ved Gl. Kongevej efter flugtforsøg fra tyskerne.

Ingolf Larsen-Ledet var søn af karetmager Jens Larsen-Ledet og Anne Sofie Albrechtsen (født Hansen). Han var nevø til den kendte afholdsagitor Lars Larsen-Ledet.

Ingolf Larsen-Ledet blev student fra Christianshavns Gymnasium i 1938 og startede derefter som studerende ved det rets- og statsvidenskabelige fakultet på Københavns Universitet. Han var medlem af DSU og kasserer i den socialdemokratiske studentergruppe.

Det illegale blad "De danske Studenter" startede i 1941 i form af løbesedler. Fra april 1943 til maj 1945 udkom det som månedsblad. Bladet udgav

desuden en række illegale bøger, bl.a. "Maanen er skjult" af John Steinbeck og "Omkring den anden Front".

"De danske Studenter" var en udløber af studenterdemonstrationerne mod Antikominternpagten og var en af de første illegale organisationer, der opstod efter nazisternes besættelse af Danmark.

Larsen-Ledet blev tilknyttet bladet "De danske Studenter" og var desuden involveret i flygtningearbejdet.

Under strejkerne i juni 1944 skulle Larsen-Ledet mødes med nogle illegale kammerater i en lejlighed i en baggård på Gammel Kongevej. Gestapo ventede imidlertid i lejligheden og arresterede alle, der indfandt sig - deriblandt Larsen-Ledet.

Efter at være visiteret forsøgte Larsen-Ledet at flygte via køkkendøren. Døren var låst og han sprang i stedet ud gennem et lukket vindue. Ingolf Larsen-Ledet blev dræbt af faldet fra fjerde sal.

Mindetavlen
Tavlen for
Ingolf Larsen-Ledet hænger i baggården Gammel Kongevej 25.
Teksten er:
"INGOLF-LARSEN-LEDET / GAV HER SIT LIV FOR / DANMARK'S FRIHED / 29 JUNI 1944"

De blå mænd

Med udgangspunkt i

VVS - EL - MURER

leverer vi det gode

håndværk - til dig i

Stræderne ...

RING TIL 35 39 29 93 • WWW.3BLAA.DK

Vi har også...

- Udstillingssystemer
- Bannere
- Magnetskilte til biler
- Brevpapir & kuverter
- Papir til kontormaskiner
- Flyers
- Menukort
- Skilte
- Visitkort
- Fryk på t-shirt
- Prislister
- Folie til butiksvinduer
- Plakater
- Julekort

Vester Kopi Nørregade 7 • 1165 København K • Tlf.: 33 14 58 33
Mail: noe@vesterkopi.dk • www.vesterkopi.dk

ALIDA Marstrand

Håndlavede chokolader

Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63

www.alida-marstrand.dk

PALÆ

let frokost alle hverdage fra 11-17

NY ADELGADE 5. 33 12 54 71
www.palaer.dk

Sven Okkels fotografert af Karsten Bundgaard

Kunstmaleren Sven Okkels tegner stemninger fra vores by med en lille kommentar.

Tegningerne er blevet til på byvandring, hvor Sven har tegnet on location.

Monstrer i sten
bag Rådhuset.

17-9-13 SQ.

Det gode traditionelle danske smørrebrød dominerer menukortene til frokost

HUSMANN'S VINSTUE
Larsbjørnstræde 2, 1454 København K
Telefon: 33 11 58 86
www.husmannsvinstue.dk
Hverdage 11.30 - 18.00
Lørdag 12.00 - 17.00

KØBENHAVNER CAFÉEN
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon: 33 32 80 81
www.kobenhavnercafeen.dk
Alle dage 11.00 - 24.00

ERIK GRIP 50 ÅR MED MUSIK

MUSIK OG LIV I BYEN

>>>

Erik Grip kan i år fejre 50-års jubilæum som visesanger.

En levende koncertoplevelse rykker altid i nakkehårene; en intimkoncert med visesangeren Erik Grip, som restaurant Kælder 12 i Dronningens Tværgade afholdt lørdag den 16. november, fik sandelig også trukket smilebåndene i den rigtige retning. Godt, vi har nogle steder i byen, der holder fast ved den levende musik og den gode stemning, der naturligt

opstår, når en begavet sanger deler sit talent og lune sans for humor med det fremmødte publikum. Vi refererer ikke alle Erik Grips røverhistorier, som han selv kalder dem, når han øser af sin samling historier og anekdoter mellem viserne. Der må man være på stedet.

Erik Grip kan netop i dette efterår fejre 50-års jubilæum

som visesanger. I løbet af den lange karriere (som også indeholder et færdiggjort arkitektstudium) har Erik Grip selv komponeret, skrevet egne tekster, lavet sine egne versioner af viser fra ind- og udland og været folkelig fortolker af nationale digtere som bl.a. Frank Jæger, Grundtvig og Emil Aarestrup. Utallige

konserter på såvel de store som mindre scener er det blevet til i årenes løb. Det store folkelige gennembrud kom med sangen "Velkommen i Den Grønne Lund", som hurtigt blev og stadig er en bestseller i alle egne af landet. Teksten er såmænd af gode, gamle allestedsnærværende Grundtvig. Siden kom flere bestsellere og evergreens til, tænk bare på "Åbent landskab" og "Rose skal vi danse".

stadig lever. Erik Grip optrådte der, og det gjorde også Cæsar, Poul Dissing, Per Dich og Benny Holst. Mange kan nok også huske folkemusikstedet Vognhjulet, som Erik Grip indrettede i 1974 i en tidligere møbelforretning i Thorsgade på Nørrebro. Vognhjulet var i 14 år byens førende sted for folkemusik, indtil det lukkede i 1988.

I dag møder vi så en velopløst Erik Grip, der fejrer 50-året for starten på en lang karriere som visesanger. Han har været land og rige rundt i sit jubilæumsår med over 40 koncerter bare inden for de seneste 3-4 måneder.

Mange lidt ældre københavnere kan nok huske Vise-Vers-Huset i Tivoli, hvor Thøger Olesen etablerede en visesangertradition, der

Rose skal vi danse – Åbent landskab – Velkommen i den grønne lund – Små Hjul og mange, mange flere både muntre og eftertænksomme viser

Sankt Peders Stræde 33
1453 København K
Telefon: 33 15 30 03

Email: shop@shamanic.dk
www.shamanicjewelry.com

Shamanic

FANTASTISKE SMYKKER FRA HELE VERDENEN

ERIK GRIP HAR SPILLET, KOMPONERET OG SKREVET TEKSTER TIL SIT PUBLIKUM I 50 ÅR

Julemarked i VINOBLE Skt. Petri
Kom til stort julemarked lørdag den 14. december fra kl. 10-16 for hele familien!

Slikposer til alle børn
Smagsprøver chokolade og juleguf
Martin Nordkvist signerer sin populære vinbog
Masser af smagsprøver på julevine
Præsentation og smagning af "Årets vinvalg"
Nikolaj Kirk & Mikkel Maarbjerg præsenterer deres knive
Servering af gløgg og æbleskiver
Få et gratis julelod og se om du har vundet
Vel mødt til en hyggelig dag!

HALV PRIS!
62,50,-
Spar 62,50,-

2009 Syrah, Cline Cellars Sonoma Coast, Californien
År efter år dominerer Cline Cellars Robert Parkers liste over Best Buys fra USA Normalpris kr. 125,-

VINOBLE Skt. Petri
Krystalgade 18 1172 Kbh K
3314 0387
vinoblesktpetri.dk

VINOBLE

Denne gang en koncert for et mindre publikum, da Kælders 12's lokalestørrelse sætter en naturlig begrænsning for publikumstallet. Hyggeligt blev det. Efter en rundhåndet buffet gik Erik på scenen og underholdt med anekdoter og mange af de dejlige viser, i tæt ping-pong med værten på Kælders 12 og et begejstret publikum. Før koncerten havde vi lejlighed til at spørge Erik om, hvordan det hele begyndte for 50 år siden:

"Det begyndte i 1963, i oktober måned, ved et forældremøde på Kastrup Skole på Amager. Jeg havde fået en guitar af min mor, jeg var 16 år gammel, så jeg var ikke nogen stor ørn på guitaren, men det gik fint. Jeg sang "To pilsnere i en snor", det var mine forældres yndlings-sang. Hver gang, de havde fest, blev den spillet; den var med Kjeld Ingrisich og er i øvrigt en PH-vise.

Alpaca huer med pelskvast - fåes i mange farver

MARGIT PELS
COPENHAGEN

Store Kongensgade 118 - Tlf.: 33 15 50 49 - www.margitpels.dk

Erik Grips dejlige viser bliver kun bedre, når man oplever mester selv på scenen. Gamle sømandsviser har en særlig plads i repertoiret.

3 år efter åbnede Thøger Olesen Tivolis Vise-Vers Hus i Smøgen. Der var jeg med, og det var i den uge i september, hvor Cæsar var det store navn. Han blev en rigtig god ven for mig, ualmindelig venlig og hjælpsom. Han og Per Dich, som var konferencier, lærte mig mange ting om branchen. Året efter startede Thøger Olesen Folk-Lorry i Riddersalen, det var et vinter vise-vers hus. Thøger Olesen var meget hjælpsom, men også meget kontant. Vi havde 20 minutter til at spille, og det var sådan, at hvis vi ikke havde publikum på tredje sang, kunne vi godt få at vide, at vi ikke behøvede at komme mere. Thøger Olesen var lidt i fars sted for mig, for jeg mistede min far, da jeg kun var 15, og jeg manglede som ung mand den støtte, en far kan give. De to københavnergutter Cæsar og Per Dich lærte mig, at der skulle være dialog med publikum. Der skulle være en kommunikationsform, hvor man var sig selv på scenen og sang og spillede nogle sange, uden at det var en rolle, man tog på sig.

Derefter gik det slag i slag derudad, solo, så en duo med en pige, der hed Annemarie, så solo igen. Duo'en "Erik og Annemarie" kørte i 3 år, vi kom endda på Dansktoppen! Thøger Olesen skrev nogle tekster til os, som jeg lavede musik til. Jeg havde jobs mange steder, bl.a. ringede Gamle Hansen, der var formand for Visens Venner i København, og Johannes, der havde Toga Bodega, tit til mig og spurgte, om jeg ikke ville komme og synge nogle sange. På den måde fandt jeg ud af, at der også var et publikum til viser, f.eks. Frank Jægers viser, som er mere alvorlige. Da jeg havde indspillet Frank Jægers Viser i 1975, blev jeg optaget i Visens Venner. Derefter blev det lidt mere det, man kender mig for: at lave nye melodier til gamle tekster.

Der var fart på, også for meget, så jeg flyttede på landet med min familie. Jeg bor i dag i Lejre i et dejligt stationshus med udsigt til åbne marker. Jeg har boet der siden 1981, og det

giver god inspiration og luft. "Åbent landskab" er indspillet der i huset, jeg stod og kiggede ud af vinduet, da jeg lavede den.

Jeg tager selv ud solo til kirker, kroer, forsamlingshuse og meget forskelligt. Jeg har oplevet at gå fra kirken til kroen for at underholde, så det gælder om at have to forskellige mapper med og så have den rigtige med på scenen!

Mit nyeste projekt er at udgive en samling helt nye sange. Jeg har nu lavet 2 melodier, der skal bruges 12, men det er dog en begyndelse."

CAFE SORGENFRI

BROLÆGGERSTRÆDE 8 - Tlf. 33 11 58 80 - www.cafesorgenfri.dk

PETERS JUL AF JOHAN KROHN

Peters Jul kender vi da godt – måske? I hvert fald det første vers i Johan Krohns fortælling fra 1866 om drengen Peter, der er så heldig at bo i et velstillet hjem, hvor vi gennem fortællingen følger optakten til julen og juledagene frem til Helligtrekonger. Den første udgave af bogen var med delvis håndkolorerede tegninger af Otto Haslund og forfatterens bror Pietro Krohn. I 1870

udkom den alene med Pietro Kohns tegninger og siden er udkommet andre farvetrykte udgaver. Første vers kender vi så godt: Jeg glæder mig i denne Tid nu falder Julesneen hvid så ved jeg Julen kommer

Jul i Fiolstræde. Foto:HP

Når Far hver dag i Byen gaar og naar han kommer hjem, jeg staar og ser hans store lommer.

I historien er der kræmmerhus og julegås, juletræ, sne og en rigtig julemand, der bringer julen til alle hjem med artige børn. Den gamle bedstemor fortæller historier, mens æbleskiven bliver vendt. Et af de følgende vers om Julemanden lyder således:

Et dejligt Juletræ han bær',
det største vist i Skoven.
Hans Skjæg naar lige til hans
Knæer;
og paa hans Hat for oven
et lille Julelys der staar;
det straaler, og det skinner
paa Næsen og de hvide Haar
og paa hans røde Kinder.
Og Gade op og Gade ned
sit Træ han om vil bære;

hvor alle bo,
bestemt han ved,
derpaa kan vis
man være.
Ved Husets dør
han stille staar
og lytter meget
længe;
han vide maa, før
ind han gaar,
om der er slemme
Drenge.
Og hører han, at
Faer er vred,

imens han Træet tænder,
han rokker strax ad Trappen ned
og ud på Gaden render.

Vil du lære din by bedre at kende? Så kontakt byhistoriker Jan Janssen - se de mange muligheder på: www.historiskebyture.dk

Legetøj

Jens Sigsgaard definerede engang barnets leg som "et forsøg på at realisere eventyrlige drømme med legetøj som hjælpemiddel", leg er for ham "en åben legaliseret dagdrøm". Her har han en anden opfattelse end den klassiske, at leg var et forsøg på at efterligne barnets oplevede virkelighed hos de voksne og ikke mindst gennem de sidste hundrede år i de visuelle medier. Leg og legetøj har eksisteret så længe der var mennesker til. Leg ude og leg inde var forskellige, årstiderne ændrede legens karakter. Leg ude på landet fastholdt længere de traditionelle former

Gammelt billede af en siddegyngest ca. 1930.

for legeregler og legetøj, mens købstæderne og København i de sidste tre hundrede år bragte de mange nye lege – mest fra udlandet – til bysbørnene. Det blev det, vi kalder købelegetøj.

Legetøj på landet blev oprindeligt fremstillet af børnene selv eller af voksne i deres nære omkreds, faren, smeden, tømren, landmanden. I København begyndte forældre tidligt at købe legetøj efter bestilling, enten hos lokale håndværkere eller hos omvandrende eller bofaste legetøjssælgere. Megen sydtysk nürnbergerkram, produceret af hjemmearbejdere i forlagssystem, kom på den måde ud til de små brugere først og fremmest i gavemåned den december.

Her var der dukker til pigerne, opstillingslegetøj til drengene (tinfigurer), fysikalsk legetøj (dampmaskiner), optisk legetøj (kukkasser), musik- og lydinstrumenter (piv-i-røv fløjter og rangler) og pædagogisk legetøj (regnelotteri og frøbelske byggekasser).

Kunst & Håndværk
LANDEMÆRKET 9

Dansk Kunst & Håndværk

GLAS KERAMIK SMYKKER STRIK TØJ

LANDEMÆRKET 9

Landemærket 9 - 1119 København K
Telefon 33 11 68 81 v/ Rundetårn
www.kunstoghaandvaerk.dk
Åbningstider: man.-tors. 11.00-17.30
fre. 11.00-18.00 og lør. 10.00-14.00

smukke Lufts-Bolde, som er særdeles godt passende til Jul- eller Nytaars-Presenter for Børn". Stofbolde blev nu udkonkurreret af kautsjukbolde. Snurretoppe blev snart udelukkende håndværksfremstillede, nemlig drejede og med en metalstift mest til indendørs brug. Andre behændighedsspil vandt indpas: det oprindelig kinesiske djævlespil blev også hos de mindre bemidlede

> > >

Legetøj fra de gamle tider

så populær, at en Ferdinand Bahnsen åbnede en djævelspils-fabrik, og Glud & Marstrand solgte til jul 1907 250.000 stk. alene i København. Dog lavede folk sjippetov selv af tørresnor, mens karbånd og cykelhjul blev til gratis trillebånd. Der var stadig fædre, der kunne forfærdige stylder uden at være snedkerud-dannet. Omkring 1900 kom endelig rulleskøjterne, med og uden kugleleje og stålhjul hos Illum, som far ikke kunne for-

færdige. De var fabriksfremstil-lede og dyre. Uden kugleleje kostede de 5,50 kroner. Også vinterens populære slæde var snart et rent købelegetøj med ryg og sidelæn, og sluffen fra landet gik i glemmebogen. Det samme gjaldt sejskibene og senere batteridrevne motor-skibe til drengebørnene: oprin-delig bygget af en landsbysmed og forsynet med sejl syet af storesøsteren, kunne de for hundrede år siden købes færdige i Københavns mest popu-lære legetøjsbutik Theodor Thorngreen med flere etager på Vimmelskaftet 34, eller i Illum og i Daells.

Købedrager annonceredes i Dansk Boghandlertidende i 1876 fra 1. maj til 2,40 kro-ner per dusin. "Japanesiske Drager", fabriksproduceret hos C. E. Sørensen, Kjøbenhavn, lå fremme hos de fleste boghand-lere. Legetøjet erobrede også luften. I 1875 kostede et dusin luftballoner af bomuld med stål-skelet og spritdypet væge 4,80 kroner. Fra 1881 brugtes gas fra Belysningsvæsenet. Allerede i 1910 kunne forældrene erhverve luftskibe til sønnerne. De var af papir og 100 stk. kostede kun 1,25 kroner.

Annonce for legetøj fra 1883.

Trækdyr, ridedyr og køretøjer har også en lang og omfangsrig historie. Allerede o. 1800 solgte fingernemme folk fra Store Magleby gyngeheste, endda med skind og læder, med hestehår og -hale. Denne nyhed blev over-taget af københavnske sadel-magere og af fængselsvæsenet. Men de helt rigtige gyngeheste til drengene var ikke billige og forbeholdt det velhavende borgerskab. Med aftagelige gænger og underlag med hjul og pedaler blev de mobile, og i 1910 kunne far købe en cykel-hest til purken i julehandelen. En børnevelociped på tre hjul kunne hans far allerede erhverve i 1881.

Dukkelegetøj af stof, ler, skind og træ har en over tusind år lang historie, mens købeduk-kernes historie først begyndte efter 1800. Hjemmearbejderne i Thüringen og omkring Nürnberg, men også andet-steds i Europa, fik mere og mere travlt med hoveder og lemmer af glaseret porcelæn, voks, pap, papmaché, sav-smuld, gummi, gips, lim og celluloid (fra 1890erne) i den rækkefølge. I miniatureform eller helt op til en meter og fra o. 1850 først og fremmest som barnedukker. De kunne fås hos håndarbejdsmagasiner, mode-handlere og i legetøjsbutikker på Strøget og i sidegaderne. Seelig på Østergade 22 annon-cerede til jul 1841 med "sit Udvalg af smagfulde Dukker i alle Costumer og Størrelser, samt de mest smagfulde smaa Leddedukker", og i 1844 annoncerede madam Schütz i Pilestræde en Julebazar med "smukke Dukker fra 24 Sk. til 10 Rbd."

Dertil kom en voksende indu-stri for tilbehør som dukke-strygejern, kufferter, kaffestel, symaskiner, senge, huse, servan-ter, komfurer m.m. De mere og mere realistiske og raffinerede

Dukkehus fra omkring år 1800.

dyre udstyrsstykker begyndte til sidst at kede pigerne, når de fyldte ti år eller deromkring. Så var der de voksne tilbage, der trådte til og samlede på duk-ker og udstyr, ligesom fædrene fortsatte sønnernes samling af Märklin-jernbanemodeller med figurer, signalanlæg og hele molevitten.

Legetøj var og er først og frem-mest en importvare (tænk blot på engelske Meccano), men selvfølgelig fulgte danske producenter snart efter for at mætte den voksende juleef-terspørgsel hos de dengang

børnerige københavnske familier. Tekno, Dansk Legetøjsfabrik (med straf-fefangers arbejde), Olaf Brønnum, Julius Kopps Gummifabrik, Glud & Marstrand, Kay Bojesen m.fl.

Og så til sidst: det legetøj, som både piger og drenge i mere end hundrede år har været mest knyttet til er så afgjort "Teddy's Bear", kronjuvelen blandt de bløde tøjdyr, som de mindste elsker så inderligt. Den blev født i 1902, og den tyske fabrikant Margarethe Steiffs første bamse ("Steiff Knopf im Ohr") dukkede i 1910 op i københavnske legetøjsfor-retninger. I 1917 kunne Th. Thorngreen falbyde de brungule bjørne på hjul og "Fine bløde

Cyklehesten af træ ca. 1910.

Silkeplys-Bjørne med bevæge-lige Lemmer og med Stemme", 17- 28 cm høje, for 3 og op til 25 kroner. I dag kommer de københavnske børns legetøj for det meste hele vejen fra Østasien, og to koncerner kap-pes om deres forældres tegne-bog, men der findes endnu en 100 procent ægte dansk trælege-tøjshandel: Lars Jensen i kælden Kompagnistræde 20!

Det lille Apotek
Er stedet hvis man
ønsker hygge, nostalgi
og god dansk mad.

frokost fra 98-
aften menu fra 98-

Store
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
www.
det lille apotek. dk

FINGERBØLLET
WILDERSGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

**Vinstuen
Bernikow**
Byens bedste sild

Køkken åbent fra
11:00 - 15:30
Nyd frokosten og et
glas koldt Tuborg fadøl
i vores overdækkede
gårdhave

Kristen Bernikows Gade 2
1105 København K
33125256
www.bernikow.dk

JUL I NYHAVN
16. NOVEMBER - 22. DECEMBER

JuleJazz
hver lørdag og søndag kl. 13-16

Nyhavns smukke juleboder har åbent
søn-tor kl. 11-18 og fre-lør kl. 11-20

www.nyhavn.com

Julen nærmer sig og vi skal glæde os til noget godt til ganen

DEJLIGE SAGER FRA BORNHOLM

Firmagaver, kalenderpakker og adventskalender kan fås hos Nyboder Kolonial, der forhandler alle de gode, bornholmske produkter

Nyboder Kolonial har inspiration til små og store pakker til den voksne, der sætter pris på kvalitet og ordentlige fødevarer. Mange varer kommer fra Bornholms bedste producenter, bl.a. brune kager, pebernødder, rugkiks, juleøl, julesennep, julete, rapsole osv. Gode sager her op til jul, og der er smagsprøver på mange af varerne, så man ved, hvad man får med hjem. Også øl fra små bryggerier rundt om i landet fås her, f.eks. "Den Gyldne Hest", en

ale fra Refsvindinge Bryggeri på Fyn, som kun fås 5-10 steder i landet.

Kurve og adventskalendere pakkes efter ønske, fra 100 kr. og op. Man kan jo også give sig selv en adventskalender med hemmelige pakker, så kan man blive overrasket. Der er i det

Mark viser rundt i butikken, som han har sammen med Nikolaj.

Forskellige krydderier i løsvægt.

hele taget hyggeligt i butikken, der er indrettet som en gammel-dags købmandshandel.

I håndkøb fås forskelligt salt, malt, vaniljestænger og andet sjovt. Økologisk saft på flaske kan man få, og slik, der ikke er fyldt med farvestoffer og tilsætningsstoffer. Den kaffe, som Nyboder Kolonial sælger, er fra en kaffefarm i Uganda,

der drives af en ung dansker. Den kan købes i hele bønner til maling hjemme på egen kværn, eller malet, og giver en dejlig kop kaffe. Kaffen er usprøjtet, så også her kan man slippe for giftige tilsætningsstoffer og sprøjtemidler. Det er planen, at butikken efter jul vil sælge kaffe to-go, og det bliver med kaffen fra Uganda.

LITTERÆRE BYTURE, se: www.peter-og-ping.dk

DEN GODE ØL TIL JULEMADEN

Øl til julen

Jan Felipe, på 14. år indehaver af Barley Wine i Admiralgade, har om nogen forstand på øl. Til dette års julemiddage giver han følgende råd:

hvor Paulaner-munkene bryggede den til ære for Frelseren, hvorfor den fik navnet Salvator. Øltypen er en "bock", en tysk betegnelse for en bestemt styrke

Herslevs Stjernebryg er den ideelle makker til julemiddagen

Jeg har til julemiddagene valgt Herslevs Stjernebryg, som er en klassiker på den danske juleøl-scene. Den har nu været brygget i 9 år med stort set uforandret opskrift, men er blevet forfinet undervejs og bliver mere og mere spændende.

Den oprindelige model for juleøl er den tyske "Salvator", som reelt ikke var en juleøl, men en påskeøl med rødde tilbage til omkring 1760'erne i München,

i øllet, der i alkoholprocent skal være over 6,5. Dette bock-øl dannede fra 1930'erne skole herhjemme, og traditionen kører stadig, men nu lidt på et sidespor. Tilkomsten af mikrobryggerier i starten af 00'erne har drejet billedet af juleøllet. Den første drejning var i retning af den belgiske juleøl, hvor man bruger en helt anderledes type gær end i de skandinaviske lagerøl. Gæren arbejder ved høj temperatur, 20-30 grader, i

Jan Felipe viser her et par forskellige forslag til Juleøl.

modsatning til lagerjuleøllen, der gæres ved 3-4 grader. Den store temperaturforskel kommer til udtryk i en meget mættet og krydret smag.

Herslevs Stjernebryg er efterhånden fintunet med en fin balance mellem malt og humle. Den er ideel til den traditionelle danske julemad med rødkål og brun sovs, som vin ikke har det så godt med.

Som en variation fremstiller mange i dag en fadlagret øl, der giver mere dybde, f.eks. hvis man vil fortsætte med at drikke sin øl også efter maden. Denne type øl tappes efter brygningen ikke på flaske, men på brugte træfade, som tidligere har været anvendt til rødvin, sherry og efterfølgende til at runde den

amerikanske bourbon-whisky. Flere bryggere er også begyndt at destillere øllet til brændevin, som man kan nyde, måske inden julemiddagen. Det kan samlet give det våde element til en god julemiddag.

BYENS MISFORSTÅEDE HAVNEFRONT

Tekst: og foto: Flemming Lehrmann
fbv. stadsingenior

Bølgen.

Der var engang, og det er ikke så længe siden, at en overborgmester og en teknik- og miljøborgmester ville gøre København til en metropol, og det skulle ikke bare være en metropol, det skulle være en miljø- og oplevelsesmetropol, og det med sin egen metropolzone. Den begynder ved Jarmers Tårn og afgrænses af Hammerichsgade og Bernstorffsgade mod sydvest, Vester Voldgade mod nordøst og Havnen mod sydøst. Idéen var, at metropolzonen skulle åbne sig mod vandet; men det er ligesom ikke rigtigt lykkedes, for bygningerne langs

Kalvebod Brygge fra Langebro og sydpå danner i det væsentlige en kompakt mur, som adskiller metropolzonen fra vandet, og så har man endda måttet fylde ud i havnen for at skaffe plads til husene.

Hele idéen med at åbne metropolzonen mod vandet bliver nu endeligt skrinlagt med byggeriet på Bryghusgrunden, for nu bliver den sidste og meget

Bølgen set mod Langebro.

smukke åbning fra vandet op gennem Frederiksholms Kanal endeligt lukket. Da lokalplanen for Bryghusgrunden i sin tid blev forelagt på et borgermøde, protesterede folk imod den og pegede på, at adgangen til vandet på hele strækningen var ødelagt, hvilket fik den daværende teknik- og miljøborgmester til at love en havnepromenade. Resultatet er "Bølgen".

Et stort antal pæle er blevet nedrammet i vandet ud for kajen langs Kalvebod fra Langebro til Bernstorffsgade, og på pælene er der lagt ganglinier i planker, dels vandrette, dels i buer. Selvfølgelig kan man gå tur på bølgene, men den fremtræder nu mere som en kondibane, hvor man kan cykle, løbe eller gå, end som en havnepromenade. Ud for bygningerne på strækningen har Bølgen sine højdepunkter, og i vandet mellem Bølgen og kajen er der anlagt en vandbane for vand-

polo og en kajakrutschebane, som i øvrigt ikke må benyttes. Hvor begejstret Hotel Marriott er for anlægget lige ud for deres restaurant vides ikke, men man kan vist nok ikke forestille sig, at hotellets gæster vil hoppe i vandet for at spille vandpolo.

Man kan nok drage den konklusion, at der findes mere charmerende havnepromenader end netop Bølgen. Gå over på den modsatte side af havnen til Islands Brygge, her har man formået at skabe et levende havnemiljø med svømmebad, grønne anlæg og Kulturhuset

Skiltet der fortæller at den nye rutschebane er lukket !!!

Kik til Bølgen under Nykredits bygning.

Islands Brygge, og dér leves livet. Problemet er nok, at høje grundpriser langs Kalvebod Brygge fristede Kommunen over evne, for selvfølgelig er det attraktivt for velbeslåede foretagender at etablere sig i byens centrum.

Hele området langs Kalvebod Brygge blev før i tiden benyttet til kuloplagring, her gik kulskibene ind med deres store laster,

og herfra blev kullene fordelt til byens fabrikker, boliger og selvfølgelig til DSB, hvis lokomotiver alle var kulfyrede. Da så olien kom til, gik DSB over til diesellokomotiver, og boligerne fik oliefyr, og så var der ikke brug for de store kuloplag længere. Dermed fik København en helt unik mulighed for at skabe et smukt parkområde lige i centrum, som desværre er blevet forpasset, og nu er den

Den nybyggede vandrutschebane til kajaker, der blev lukket fra starten.

Byggeriet på Bryghusgrunden der nu fjerner den sidste havnefront.

sidste mulighed for dog at få et lille rekreativt område i centrum også væk med byggeriet på Bryghusgrunden.

Gå selv ud på Bølgen og få "en på opleveren"! At Kommunen ikke i tide fik udarbejdet en

plan for udnyttelsen af de muligheder, Kalvebod Brygge kunne tilbyde byens borgere, er lidt af en skandale, og anlægget af Bølgen er den dårligste undskyldning for en elendig gang byplanlægning, man længe har set.

MALERMASTER FLEMMING JENSEN
Maler- og dekorationsværksted
www.lysogfarve.dk

MARMORERING
ÅDRING
DEKORATION
FORGYLDNING
VINDUER
MØBLER
DØRE
VÆGGE
BEKLÆDNING
LINOLIE
LIMFARVE
KIRKER
SLOTTE
BESLAG
RÅDGIVNING
PRIVATE HUSE

FLEMMING JENSENS MALERVÆRKSTED
Ny Vestergade 9 st.th. - DK 1471 København K. - Tlf. (+45) 21 51 48 88
historiskhaandvaerk@gmail.com

H. DANIELSENS EFTF. APS
KRONQUIST
LÆDERSTRÆDE 11
1201 Copenhagen K
Tel. + Fax 33 13 02 74
Mail: jk@danielsensilver.dk

AMAGERTORV
LÆDERSTRÆDE
ØSTERGADE
OLD FISH MARKET

ANTIQUES
GOLD
SILVER
SILVER PLATE
PORCELAIN
CHRISTMAS-PLATES
CHRISTMAS-SPOONS
SECOND-HAND GOODS
* * *
EVERYTHING
PRICE-MARKED

Dansk frokost når det er bedst

Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:
Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Kanal Caféen
Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcafeen.dk

På galleribesøg rundt om i byen

NY Udstilling I VINOBLE

Julemånedens kunstudstilling hos Vinoble Skt. Petri er malerier af Lisbet Lorentzen. Lisbet har malet de sidste 10-12 år ved siden af sit arbejde som psykoterapeut og har i det seneste par år haft mange udstillinger rundt i landet. Hun fortæller, at hun i maleriet har fundet en måde at fordybe sig på, at være ekspressiv uden ord, i kontrast til det daglige arbejde, hvor netop ord og samtale er det centrale.

Lisbet fortæller her lidt om sine malerier: "Jeg har en serie, der hedder Atlas, som jeg har arbejdet på i nogle

år. Den giver associationer til landskaber og verdensdele, og nu er den blevet til Mega-Atlas, fordi malerierne er lidt større. Men det er stadig noget med, hvordan formerne støder op til hinanden og fra hinanden. Jeg

Lisbet Lorentzen bydes velkommen af Vinoble.

tænker ikke over det, når jeg maler, men det færdige resultat ender med at give de associationer."

Lisbet Lorentzen udstiller store lærreder med inspiration i kort.

Lisbet Lorentzens malerier kan ses hos Vinoble frem til 9. januar.

LISE AHLEFELDT UDSTILLEDE PÅ DOCKEN

Kunst på Østerbro

54 kunstnere fra Østerbro danner en forening, der hedder Kunst2100. Maleren Lise Ahlefeldt, som vi tidligere har præsenteret, er medlem og udstillede 16 malerier på Kunst2100's udstilling på Kulturkajen Docken, der blev afholdt i weekenden 16.-17. november. Lise Ahlefeldts klassiske malerier af små motiver i hverdagen er en fornøjelse at betragte; smuk malerkunst, der aldrig bliver kedelig, fordi vi udfordres af det forgængelige i skønheden: det halvisne blad, æblet med pletter osv.

Lise fortæller lidt om det seneste års aktivitet på malerisiden: "Jeg var for første gang i foråret med i Kunst2100's arrangement "Åbne døre", hvor jeg var sammen med nogle andre kunstnere i et pop-up værksted i Århusgade. Det var forrygende, vi havde masser af besøgende. Det gik også over 2 dage ligesom udstillingen her. I marts måned fik jeg desuden optaget flere malerier på Den Censurerede Forårsudstilling i Hillerød, så det har været en travl periode."

Lise Ahlefeldt maler, fordi hun ikke kan lade være – sådan formulerer hun det selv. Her er hun i færd med at færdiggøre ophængningen til udstillingen på Docken. De fine stilleben-malerier er blevet suppleret med portrætter.

JULEKUNSTUDSTILLING HOS GALLERI C.

JULEUDSTILLING I
GALLERI CLAUS C.

Igen i år holder Galleri Claus C. juleudstilling. Galleriets tilknyttede kunstnere udstiller værker, der sælges til faste priser på 2.500 eller 4.500.

En af kunstnerne, maleren Joan Møllegaard, er med igen i år med 4 collagebilleder og 5 landskabsmalerier. Joan er glad for at deltage og for samværet med de andre kunstnere, der er kolleger og ikke konkurrenter.

Indehaver af galleriet, Claus Christoffersen, har haft galleriet i 4 år. Der har været galleri på stedet i 16 år, og Claus hjalp de tidligere indehavere lidt, men havde egentlig ikke tænkt, at

Claus Christoffersen har haft Galleri Claus C. i St. Kongensgade i fire år. Claus er ikke selv udøvende kunstner, men har altid haft interesse for og formidlet kunst.

Maleren Joan Møllegaard er glad for at være med i galleriets årlige juleudstilling, der skaber interesse og omsætning også efter udstillingen er taget ned

Maleren Christina Præstgaard udstiller portrætter.

han selv skulle være galleriejer en dag. Claus fortæller, at de gamle indehavere altid spøjte med, at han kunne overtage engang. Da de på et tidspunkt ikke ønskede at fortsætte, blev

det så til, at Claus overtog galleriet. Claus valgte at trodse krisen og køre løs uden at skære ned på kunstnere, som så mange andre gallerier har gjort.

LYSGAARD VINE
Besøg os
i Green Square
Strandlodsvej 11, 2300 Kbh. S
Mail: agl@lysgaard.com, eller
Telefon: 40 31 58 26
WEBSHOP :
www.lysgaardvine.com

Vi er specialister i italienske vine. Vi rådgiver gerne vores kunder om hvilke vine der gør sig bedst til en given lejlighed. Vi holder løbende vinsmagning og winemakers dinner.

SØMANDSTRØJEN ER STADIG DET STORE HIT

Sømandstrøjen er blevet stueren. I den gamle søkviperingshandel i Strandgade på Christianshavn har trøjen været forhandlet siden forretningens start i 1917, først importeret fra England og siden fra Herning, hvor det danske familiefirma SNS begyndte at strikke trøjen i 1931.

I Strandgade 24 viderefører Henrik Linde på 3. generation den gamle ekviperingshandel med salg af klassisk, godt herretøj både til arbejde og pænt brug. Forretningen grundlagdes i 1917 af Edvard Pedersen som en skrædderforretning, der under navnet "Dokkens Skrædder" leverede solidt, praktisk og uopslideligt arbejdstøj til havnens sømænd og arbejdere. Men sømænd og arbejdere holdt også fri en gang imellem og havde brug for pænt tøj, så det fandtes også. I årenes løb har forretningen skiftet adresse fra den oprindelige beliggenhed på hjørnet af Brogade og Lille Torvegade, til Strandgade 28 og nu Strandgade 24. Hjørnet, hvor den første forretning lå, findes ikke mere.

Edvard Pedersens søn Jørgen Pedersen overtog forretningen efter sin far, og Henrik Linde, som er Jørgen Pedersens svigersøn, har været med i godt 30 år og står nu for driften af forretningen, der stadig bærer navnet Jørgen Pedersen.

Henrik Linde fortæller: "Vi har forhandlet den sømandstrøje i godt og vel 80 år. I de første år importerede vi trøjen

Den klassiske, blå sømandstrøje af 100% ren uld har altid været den perfekte ledsager på vandet. I dag er den ikke forbeholdt sømænd, men bruges i alle sammenhænge som en lækker trøje af høj kvalitet

fra England, men siden 1931 har vi købt trøjen hos et af de første firmaer i Danmark, der begyndte at strikke den. Den bliver strikket i Herning hos familiefirmaet SNS. Det hedder sig i de gamle bøger om sømandstøj, at "trøjen blev i gamle dage brugt af søfolk dels til arbejdsbrug, dels til landgang. Den foretrukne trøje var

den blå, uldne striktrøje, den såkaldte genser med bygmørnstikninger på bryst og ryg." Ordet "genser" er afledt af navnet på den engelske kanalø Guernsey, hvorfra trøjen menes at stamme. Gensere blev købt af søfolk i Danmark, Skotland og England.

Trøjen er strikket af 100% uldgarn. I gamle dage blev der ikke brugt så fin uld til trøjerne, for de var arbejdstøjer. I dag er trøjen blevet forfinet og strikkes af meget bedre uldgarn. Selve finishen i trøjen er også meget mere eksklusiv, i dag bruges den som en lækker trøje af høj kvalitet, der i øvrigt eksporteres fra det jyske firma til hele verden."

Nordiske produkter til byen

Nordens Brygge får nu en nyindrettet og spændende forretning med nordiske produkter af høj kvalitet. Michael Jensen, der kommer fra Nordjylland og har stor erfaring fra fiskeribranchen, og Alberth Jakobsen, som bestyrede DayCatch, som forretningen hed før, er gået sammen om at give forretningen nyt ansigt og indhold og nyt navn, Tranhuset.

Tranhuset får en bredere produktpalet end tidligere, hvor varesortimentet næsten udelukkende var grønlandske produk-

ter. Vi har litografier af Klaus Ørnbo, som er Dronningens foretrukne skulpturmager. Det er ham, der lige har lavet de løver, hun fik til sin fødselsdag; de står på Marselisborg." Der er umiddelbart et stykke vej fra Nordjylland til Christianshavn. Michael fortæller om sammenhængen: "Jeg har selv været ansat i Royal Greenland i Aalborg, som er storleverandør til Tranhuset, og været direktør i Faroe Seafood, så jeg kender meget til fisk. Alberth og jeg kom til at snakke om, at der skulle være nogle

Alberth Jakobsen byder velkommen ved Tranhusets åbning.

at når supermarkederne kører de tilbud, så er det en vare, man i branchen kalder "opfejning". Det vil vi ikke have her. Jeg er tilfreds med, at jeg som åbningstilbud kan sælge Læsø-hummerne, som er verdens bedste hummere, 100 kr. billigere end Bilka. På kødsiden

har vi lam, moskus og rensdyr. Af andre varer kan jeg nævne, at jeg har fundet et superlandbrug i Nordjylland, der laver fantastisk syltetøj. Igen et håndlavet kvalitetsprodukt, det er ikke lavet i Kina på en maskine. Vi får også gode, økologiske vine."

De nye indehavere af Tranhuset er Alberth Jakobsen og Michael Jensen.

ter. Det nye koncept skal være et udvidet varesortiment med gode, naturlige varer af høj kvalitet fra hele Norden og en indbydende forretning, der tiltrækker et bredere publikum. Michael Jensen fortæller: "De nye varer er f.eks. brugskunst fra Island og Norge og fiskevarer fra Danmark, som ikke tidligere har været solgt her. Jeg kørte i går Læsø-hummer med herover i bilen. Fra Grønland kommer hellefisk, som vi får skåret i skiver, så det er nemmere at gå til for private mennesker end de hele sider, man kunne købe her

flere produkter, og butikken skulle være fyldt op og se indbydende ud. Sådan at lokale Christianshavner ville komme her, og måske også folk andre steder fra. Siden kom ideen med broen fra Nyhavn og hertil, og det gav yderligere blod på tanden.

Prismæssigt skal vi være konkurrencedygtige, men supermarkederne slagtilbud på f.eks. skalrejer kan vi ikke være med i. De køber 100 tons ad gangen, og det kan vi jo ikke. Vi satser på kvalitet. Jeg har været i fiskebranchen, så jeg ved godt,

